

سمینار تربیت جنسی کودک

آزار جنسی به کودکان در فضای مجازی

انجمن علمی مامایی اصفهان

مدرس: دکتر زهرا برومند

هیئت علمی گروه مامایی علوم پزشکی اصفهان

1398

آزار جنسی کودکان در اینترنت یعنی چه؟

آزار و سوء استفاده جنسی از کودکان دامنه وسیعی از رفتارهایی را در بر می‌گیرد که در آن شخص بزرگسال کودک را هدف فعالیت‌های جنسی خود قرار داده و از آن کسب لذت می‌کند.

سوء استفاده جنسی به انواع تماسی و غیرتماسی تقسیم می‌شود که انواع غیرتماسی آن شامل: نمایش بی‌پرده رفتار جنسی، استفاده از الفاظ تحریک‌کننده و لذت بردن از انواع واکنش‌های کودک.

آزار و سوء استفاده جنسی از کودکان مختص یک طبقه اجتماعی - اقتصادی خاص نیست؛ در همه طبقات وجود دارد و دارای تأثیرات بسیار مخربی بر رشد روانی - اجتماعی کودکان است.

علاوه بر اثرات منفی و از بین بردن کودکی و خارج کردن او از مسیر طبیعی رشد، این پدیده هزینه‌های بسیاری را به دولت‌ها تحمیل می‌کند چراکه کودکان سرمایه‌های انسانی کشورها هستند و علاوه بر کاهش کارکرد و عملکرد آنها در اثر این آسیب، احتمال ابتلا به انواع اختلالات و بیماری‌های جسمی و روانی برای این کودکان وجود دارد.

رفتارهای جنسی آنلاین

بیشتر سوء استفاده‌های جنسی از کودکان بر روی اینترنت شامل: وادار کردن کودک به بیان کلمات جنسی و شرم آور، وادار کردن کودک به تماشای فردی که در حال عمل جنسی است، نظرات جنسی درباره کودک در چت روم، پیشنهادات جنسی، ارسال عکس‌های نامناسب برای کودک، تهدید و ارباب وی برای وادار کردن به رفتارهای جنسی می‌شود.

آثار آزار جنسی آنلاین در کودکان

اغلب کودکانی که قربانی تعرض جنسی هستند؛ هیچ گونه اطلاعی در خصوص سوء استفاده جنسی و نحوه مقابله با آن را ندارند.

آنها در طولانی مدت مورد آزار قرار می گیرند و تخمین زده می شود ۶۰ تا ۸۰ درصد آنها هیچگاه در این مورد با کسی سخن نمی گویند و خدمات تخصصی دریافت نمی کنند.

این دسته از کودکان غالباً احساس شرم و گناه کرده و خود را در این جریان مقصر می دانند و این موضوع باعث گزارش ندادن بسیاری از موارد آزار و تعرض جنسی است.

بروز اختلالات اضطرابی، افسردگی، اختلال در خوردن، انزوا و مشکلات ارتباطی در این کودکان بسیار شایع است. اکثر کودکانی که به نوعی مورد آزار جنسی قرار می گیرند در بلند مدت با افت عملکرد مواجه می شوند.

کودکان در سنین مختلف از اینترنت چه استفاده هایی می کنند؟

5 تا 6 سالگی: این سن زمان مکاشفه کودکان است. یعنی دلشان می خواهد به هر چیزی سرک بکشند.

به همین دلیل والدینی که مدام از اینترنت استفاده می کنند باید حواسشان به فرزندانشان باشد، یعنی بهتر است کمتر جلوی چشم او پشت رایانه بنشینند و سعی کنند اگر کودک سوالی درباره اینترنت و رایانه می پرسد به سادگی به او جواب بدهند.

7 تا 8 سالگی: شیطنت و پنهان کاری بچه ها کم کم از این سن شکل می گیرد. ممکن است به تنهایی و دور از چشم پدر و مادر وارد اتاق های گفت و گو و سایت هایی بشوند که مناسب سن و سالشان نیست. گزارش های فعالیت های آنلاین می تواند در طول این سنین، مفید باشد.

9 تا 12 سالگی: دوره قبل از نوجوانی، یعنی زمانی که بچه ها می خواهند از هر چیزی سر در بیاورند. باید به آن ها آموزش بدهید فقط از سایت ها و بازی های مخصوص کودکان 9 تا 12 سال استفاده کنند. همچنین والدین می توانند با استفاده از ابزارهای کنترلی، دسترسی به بعضی سایت ها و موضوعات را مسدود کنند.

13 تا 17 سالگی: نوجوانان در این سن همیشه مهارت بیشتری از والدین خود در استفاده از اینترنت و رایانه دارند، پس اینجا باید والدین باید نقش فال تری در هدایت نوجوانان برای استفاده از اینترنت داشته باشند... رعایت جدی قوانین که بین کودکان و والدین موافقت شده و مرور گزارش های فعالیت های آنلاین فرزندان بسیار مهم است

پیشگیری

1- به کودکان بگویند کسانی که مخاطب آنلاین هستند، همیشه آن فردی نیستند که ادعا می کنند. مثلاً بارها دیده شده مردها خودشان را جای دخترها جا زده اند یا دختری خودش را یک مرد جوان معرفی کرده است و...

2- اسرارشان را برای خودشان نگه دارند. باید به فرزندانتان آموزش بدهید اطلاعات شخصی شان را در فضای مجازی محرمانه نگه دارند و در دسترس و دید عموم نگذارند.

3- برای کودکان زیر هشت سال هیچ وقت ایمیل شخصی نسازید و از آن ها بخواهید برای ثبت نام در شبکه های اجتماعی از ایمیل خانوادگی استفاده کنند.

4- از کودکان بخواهید اگر از طرف کسی به جای ی دعوت شدند، حتما به شما بگویند. یعنی از آن ها بخواهید برای دیدار با کسانی که در فضای مجازی هستند، مثل افراد واقعی از شما اجازه بگیرند.

به کودکان آموزش بدهید آن ها نباید از هر کسی اطاعت کنند. ممکن است کودک شما در فضای مجازی از طرف یک آدم غریبه تحت فشار قرار بگیرد تا مجبور به انجام کاری شود. قبل از انجام هر کاری موضوع را حتما با شما در جریان بگذارد تا اگر قرار است اقدامی انجام شود، از طرف شما ابداً. این موضوع را بدون توجه به سن کودک مدام تکرار کنید تا کودک آن را درک کند.

5- به کودکان بگویید زورگویی های اینترنتی را و هر چه تهدید و ناسزاگویی است، حتما به شما خبر بدهند.

6- رایانه ای را که کودک از آن استفاده می کند، در اتاق شخصی اش نگذارید. رایانه را به عمد در جایی بگذارید که بقیه خانواده هم حضور دارند، یعنی با یک سر چرخاندن بتوانید صفحه مانیتور را ببینید. سعی کنید ارتباط نزدیکی با کودکان داشته باشید تا کودک همیشه به شما اطمینان داشته باشد و به راحتی پیام ها و خبرها و رفتارهایی را که در فضای مجازی می بینید، با شما در جریان بگذارد.

7- مطمئن باشید که فرزندانتان به حساب های کاربری شما دسترسی ندارند. مثلا حساب کارت های اعتباری یا اطلاعات بانکی تان را در جای مطمئنی ذخیره نید.

8- استفاده از رایانه و اینترنت را برای فرزندانتان قانونمند کنید. یعنی اینکه باید قبل از استفاده بدانند اجازه انجام چه فعالیت هایی را دارند. برای بچه هایی زیر دوازده سال باید قوانین مشخصی برای استفاده از اینترنت بگذارید.

یعنی باید تحت نظارت کامل فعالیت اینترنتی انجام بدهند، به این صورت که فعالیت آن ها در فضای مجازی باید از نظر زمان و موضوع حتما با نظارت کامل والدین انجام شود. در این مورد با فرزندتان شفاف برخورد کنید، بهتر است بدانند که کنترل می شود.

9- برای استفاده از اینترنت وقت و روز مشخص کنید. مثلاً چند روز در هفته و در آن چند روز، چند ساعت می‌توانند پای اینترنت بنشینند. مثلاً بیشتر از دو ساعت در روز برای کودکان زیر دوازده سال زمان زیادی است. سعی کنید در این زمان نظارت محسوس هم داشته باشید.

باید به فرزندان آموزش بدهید اطلاعات شخصی شان را در فضای مجازی محرمانه نگه دارند

10- اگر از آن دسته پدر و مادرهای استرسی هستید و مدام دلتان شور می‌زند، بهتر است کاری کنید که کودکان همزمان با شما از رایانه و البته اینترنت استفاده کند، این گونه عوارض احتمالی استفاده از رایانه و اینترنت کمتر می‌شود.

11- برنامه هایی در بازار رایانه عرضه شده که می توانید با آن دسترسی کودکان را به فضای مجازی کنترل کنید. یعنی اینکه متوجه می شوید کودکان در دو، سه ساعتی که پشت رایانه نشسته، وارد چه صفحه هایی شده و چه بازی هایی انجام داده است. کودکان هیچ تجربه ای از اینترنت و مشکلات آن ندارند.

به همین دلیل اگر اشتباهی داشته باشند، سعی می کنند آن را پنهان کنند. مثل اینکه به اشتباه وارد سایت نامناسبی شده باشند یا به اشتباه ایمیلی فرستاده باشند و... یک بار برای همیشه این موضوع را روشن کنید که حتما با شما صداقت داشته باشند. به فرزندتان پیاموزید قبل از اینکه مشکل بزرگی پیش بیاید آن را با شما مطرح کنند.

12- حتما حواستان به هشدارها و علائم صفحه ها باشد. سایت ها و فضاهای مجازی که استفاده از آن ها برای نوجوانان مجاز است، به هیچ وجه نمی تواند برای کودک زیر ده سال هم مجاز باشد.

13- یادتان باشد اگر شما تمام وقت پشت رایانه می نشینید و اوقات فراغتی با خانواده ندارید، پس چطور می توانید از فرزندتان بخواهید زمان محدودی در اینترنت باشد؟ با محدودیت هایی که برای خود در مورد استفاده از رایانه و فضاهای مجازی می گذارید، می توانید الگوی خوبی برای فرزندتان باشید.

14- پدر و مادر همیشه الگوی فرزندانشان هستند، اگر مدام از شبکه های مجازی صحبت کنید و حواستان به عکس گرفتن و کامنت گذاشتن و کامنت گرفتن باشد، آن ها هم می خواهند این فضا را تجربه کنند. پس بهتر است جلوی فرزندتان کمتر به این سایت ها و شبکه ها بروید و کمتر درباره عکس و کامنت و لایک صحبت کنید.

15- مطمئن شوید فرزندانتان قوانین اینترنت را اجرا می کنند. مثلا بعضی از شبکه های اجتماعی محدودیت سنی دارند و کودکان زیر سیزده سال را نمی پذیرند؛ خیلی از بچه ها به دلیل کنجکاوی، سن خودشان را به دروغ، بالاتر می گویند و وارد این شبکه ها می شوند که خیلی به درد سن و سالشان نمی خورد. قبل از اینکه کودکان را با اینترنت و فضای مجازی تنها بگذارید، مطمئن شوید که با صداقت همه فرم ها را پر می کند.

16- اینترنت را با کودکان قسمت کنید. انگار که می خواهید برای کودکان قصه بگویید، با این روش در بازی ها و نرم افزارها و فیلم هایی که می بیند، سهیم می شود، اجازه بدهید کودک درباره چیزهایی که می بیند با شما صحبت کند و شما هم با علاقه به حرف هایش گوش بدهید، انگار که به شنیدن آن علاقه مند هستید و از آن لذت می برید.

کودکان را تشویق کنید تا بیشتر با شما از تجربیاتش بگوید و با جمله «از اینکه این صفحه رو به من نشون دادی» یا «چه خوب شد که پرسیدی» او را سر وجد بیاورید. با این رفتارهای مثبت کودک یاد می گیرد، همیشه درباره فضاهایی که تجربه می کند با شما صحبت کند.

منابع:

- مسعودی، غزاله ، پیشگیری از کودک آزاری جنسی، ۱۳۹۲
- حسامی ، فاران، پیشگیری از سوءاستفاده جنسی از کودکان ، نشر ساوالان ۱۳۸۹
- رحیمی ، لیلا ، کودک آزاری چیست؟ ناشر صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) ۱۳۸۷
- آموزش عملی پیشگیری از آزار جنسی کودک

، mohsenazizi.blogfa.com/post-3528.aspx

-Chen J, Dunne MP, Han P. (۲۰۰۷). Prevention of child sexual abuse in China: knowledge, attitudes, and communication practices of parents of elementary school children. Child Abuse Negl.

-K. & McElvaney, R. (۲۰۱۰). Child Sexual Abuse, Links to Later Sexual Exploitation/High-Risk Sexual Behavior, and Prevention/Treatment Programs. Trauma, Violence & Abuse.

-http://kidshealth.org/.../sexual_health/girls/harassment.html...#